

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 604 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Danske za 2023.

{SWD(2023) 604 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Danske za 2023.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća² kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima EU-a. U skladu s prioritetima europskog semestra on doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku te provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Mehanizam pomaže i u jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranju radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar EU-a i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ažuriran je 30. lipnja 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.
- (2) Komisija je 22. studenoga 2022. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2023.³, čime je označen početak europskog semestra 2023. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 23. ožujka 2023. prioritete tog pregleda na temelju četiri dimenzije konkurentne održivosti. Komisija je 22. studenoga 2022. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

³ COM(2022) 780 final.

2023., u kojem nije utvrđeno da je Danska jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Vijeće donijelo 16. svibnja 2023., kao i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2023., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava i koji je Vijeće donijelo 13. ožujka 2023.

- (3) Iako gospodarstva EU-a pokazuju iznimnu otpornost, geopolitički kontekst i dalje ima negativan utjecaj. Čvrsto stojeći uz Ukrajinu, EU je svoj program gospodarske i socijalne politike EU-a usmjerio na smanjenje negativnih posljedica energetskih šokova na ranjiva kućanstva i poduzeća u kratkoročnom razdoblju te na nastavak rada na zelenoj i digitalnoj tranziciji, potpori održivom i uključivom rastu, očuvanju makroekonomske stabilnosti i povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju. U velikoj je mjeri usmjeren i na povećanje konkurentnosti i produktivnosti EU-a.
- (4) Komisija je 1. veljače 2023. objavila Komunikaciju „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”⁴ u cilju povećanja konkurentnosti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija i omogućivanja brzog prelaska na klimatsku neutralnost. Taj plan dopunjuje sadašnje napore u okviru europskog zelenog plana i plana REPowerEU. Cilj je tog plana omogućiti poticajnije okruženje za povećanje EU-ovih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija koji su potrebni za ostvarenje EU-ovih ambicioznih klimatskih ciljeva te osigurati pristup relevantnim kritičnim sirovinama, među ostalim diversifikacijom nabave, primjerenim iskorištavanjem geoloških resursa u državama članicama i povećanjem recikliranja sirovina. Plan se temelji se na četiri stupa: predvidljivom i pojednostavnjenom regulatornom okruženju, bržem pristupu financijskim sredstvima, unapređenju vještina i otvorenoj trgovini za otporne lance opskrbe. Osim toga, u cilju oblikovanja regulatornog okvira za poticanje rasta, Komisija je 16. ožujka 2023. objavila Komunikaciju „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”⁵ koja se temelji na devet međusobno dopunjujućih pokretača konkurentnosti. U njoj se utvrđuju prioritete politike koji se odnose na aktivno uvođenje strukturnih poboljšanja, dobro usmjerena ulaganja i regulatorne mjere za dugoročnu konkurentnost EU-a i njegovih država članica. Preporuke u nastavku pridonose ostvarenju tih prioriteta.
- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2023. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020. i 2022. i dalje su jednako relevantne i za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.
- (6) Uredba o planu REPowerEU⁶ donesena je 27. veljače 2023. s ciljem da se postupno ukine ovisnost EU-a o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. To će doprinijeti energetske

---

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

⁶ Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u EU-u, dok će se istodobno povećavati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Uredbom se državama članicama omogućuje da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirale ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU. Tim reformama i ulaganjima doprinijet će se i povećanju konkurentnosti industrije EU-a s nulom neto stopom emisija, kako je navedeno u Industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija i provedbi preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na energetiku i upućene su državama članicama 2022. odnosno 2023., ovisno o slučaju. Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore koja se državama članicama stavlja na raspolaganje za financiranje novih reformi i ulaganja u energetici u okviru njihovih planova za oporavak i otpornost.

- (7) Komisija je 8. ožujka 2023. donijela Komunikaciju o smjernicama za fiskalnu politiku u 2024., kako bi državama članicama olakšala pripremu programa stabilnosti i konvergencije i tako poboljšala koordinaciju politika⁷. Komisija je podsjetila na to da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirati krajem 2023. U razdoblju 2023.–2024. pozvala je na provedbu fiskalnih politika kojima se osigurava srednjoročna održivost duga i održivo povećava potencijalni rast. Države članice pozvane su da u svojim programima stabilnosti i konvergencije za 2023. navedu kako će svojim fiskalnim planovima osigurati usklađenost s referentnom vrijednosti deficita od 3 % BDP-a te uvjerljivo i kontinuirano smanjenje duga ili zadržavanje duga na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Komisija je države članice pozvala da postupno ukinu nacionalne fiskalne mjere uvedene za zaštitu kućanstava i poduzeća od naglog porasta cijena energije, počevši od najmanje ciljanih mjera. Navela je da bi, bude li mjere potpore trebalo produljiti zbog novih pritisaka na cijene energije, države članice takve mjere trebale znatno bolje nego prije usmjeriti na ranjiva kućanstva i poduzeća. Komisija je predložila da fiskalne preporuke budu kvantificirane i diferencirane te izrađene na temelju neto primarnih rashoda, kako je predloženo u Komunikaciji Komisije o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a⁸. Preporučila je da sve države članice nastave štiti ulaganja koja financira država i osiguraju djelotvorno korištenje sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, posebno za potrebe ciljeva zelene i digitalne tranzicije i otpornosti. Komisija je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama.
- (8) Komisija je 26. travnja 2023. predstavila zakonodavne prijedloge za provedbu opsežne reforme EU-ovih pravila gospodarskog upravljanja. Glavni je cilj tih prijedloga s pomoću reformi i ulaganja ojačati održivost javnog duga te promicati održiv i uključiv rast u svim državama članicama. Prijedlozi bi državama članicama omogućili više kontrole nad izradom svojih srednjoročnih planova, a istodobno se uvodi stroži sustav praćenja provedbe kako bi se osiguralo da države članice ispune obveze koje su preuzele u svojim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima. Cilj je da se zakonodavni rad dovrši u 2023.
- (9) Danska je 30. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju

---

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 6. srpnja 2021. donijelo Odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Danske⁹. Isplata obroka ovisi o odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, da je Danska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da mjere povezane s ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima nisu ukinute.

- (10) Danska je 1. svibnja 2023. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2023. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2023. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Danske o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost. S obzirom na to da Danska nije na vrijeme dostavila svoj Program konvergencije za 2023., Komisija ga nije mogla ocijeniti.
- (11) Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Dansku za 2023.¹⁰ U njemu je ocijenjen napredak Danske u smislu relevantnih preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Danske. Na temelju te analize, u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Danske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva EU-a u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.
- (12) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat¹¹, suficit opće države u Danskoj se s 3,6 % BDP-a u 2021. smanjio na 3,3 % BDP-a u 2022., dok je dug opće države pao s 36,7 % BDP-a krajem 2021. na 30,1 % BDP-a krajem 2022.
- (13) Na saldo opće države utjecale su mjere fiskalne politike donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. U 2022. su te mjere koje su utjecale na smanjenje prihoda uključivale smanjenje pristojbe za električnu energiju dok su mjere koje su utjecale na povećanje rashoda uključivale socijalne naknade usmjerene na kućanstva s nižim dohotkom radi kompenzacije visokih troškova energije. Komisija procjenjuje da je u 2022. proračunski trošak tih mjera iznosio 0,1 % BDP-a. Istodobno je procijenjeni trošak privremenih mjera hitne potpore zbog pandemije bolesti COVID-19 pao s 4,0 % BDP-a u 2021. na 0,0 % BDP-a u 2022.
- (14) Vijeće je 18. lipnja 2021. preporučilo Danskoj¹² da u 2022. zadrži poticajan smjer fiskalne politike, uključujući poticaj iz Mehanizma za oporavak i otpornost, te očuva ulaganja koja financira država.
- (15) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike¹³ bio je u 2022. kontrakcijski, na 0,6 % BDP-a, što je u kontekstu visoke inflacije bilo primjereno. Danska je u

---

⁹ Provedbena odluka Vijeća od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Danske (10154/2021).

¹⁰ SWD(2023) 604 final.

¹¹ Eurostat–Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 47/2023, 21.4.2023.

¹² Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Danske za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 14.).

skladu s Preporukom Vijeća nastavila pružati potporu oporavku ulaganjima koja su financirana sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a iznosili su 0,3 % BDP-a u 2022. (0,3 % BDP-a u 2021.). Ulaganja koja financira država imala su kontrakcijski učinak od 0,2 postotna boda na smjer fiskalne politike¹⁴. Danska stoga nije očuvala ulaganja koja financira država, što nije u skladu s Preporukom Vijeća. Ujedno je rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) imao kontrakcijski učinak od 0,7 postotnih bodova na smjer fiskalne politike. Danska je stoga u dovoljnoj mjeri zadržala pod kontrolom rast tekućih rashoda koje financira država.

- (16) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast realnog BDP-a od 0,3 % u 2024. i 1,5 % u 2024.
- (17) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni suficit od 2,3 % BDP-a za 2023. i udio duga opće države u BDP-u od 30,1 % krajem 2023.
- (18) Očekuje se da će na saldo države u 2023. i dalje utjecati fiskalne mjere donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Te mjere obuhvaćaju produljene mjere iz 2022. (osobito određene socijalne naknade usmjerene na kućanstva s niskim dohotkom) i nove mjere kao što su privremeno niže pristojbe za električnu energiju. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. neto proračunski trošak tih mjera potpore iznositi 0,3 % BDP-a¹⁵. Čini se da većina mjera u 2023. nije usmjerena na najranjivija kućanstva i poduzeća i da ne šalju jasan cjenovni signal s ciljem smanjenja potražnje za energijom i povećanja energetske učinkovitosti. Stoga se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa da će iznos ciljanih mjera potpore koji treba uzeti u obzir pri ocjeni usklađenosti s fiskalnom preporukom za 2023. iznositi 0,1 % BDP-a u 2023. (u usporedbi s 0,1 % BDP-a u 2022.).
- (19) Vijeće je 12. srpnja 2022. preporučilo¹⁶ da Danska poduzme mjere čiji je cilj osigurati da rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u 2023. bude u skladu s općim neutralnim smjerom politike¹⁷, uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Danska bi se trebala pripremiti za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Danskoj je bilo preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije.

---

¹³ Smjer fiskalne politike mjeri se kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda), isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast. Za više detalja vidjeti okvir 1 u tablicama s fiskalnim statističkim podacima.

¹⁴ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a.

¹⁵ Iznos predstavlja razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera, uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹⁶ Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Danske i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Danske za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 27.).

¹⁷ Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2023. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje Danske, korišten za mjerenje smjera fiskalne politike, iznositi 1,9 % u nominalnom smislu.

- (20) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike biti ekspanzivan ($-0,4\%$ BDP-a), u kontekstu visoke inflacije. To je u skladu s kontrakcijskim smjerom fiskalne politike u 2022. ($0,6\%$ BDP-a). Predviđa se da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) u 2023. imati ekspanzivan učinak od $0,6\%$ BDP-a na smjer fiskalne politike. Stoga ekspanzivni učinak primarnih tekućih rashoda koje financira država nije rezultat ciljane potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanja cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Rezultat je i troška energetske mjere koje nisu bile ciljane i stalnog povećanja plaća u javnom sektoru i socijalnih naknada kao i povećanja potrošnje za zdravstvenu zaštitu. Ukupno gledajući, predviđeni rast primarnih tekućih rashoda koje financira država nije u skladu s Preporukom Vijeća. Predviđa se da će rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a u 2023. iznositi $0,3\%$ BDP-a, a da će ulaganja koja financira država imati ekspanzivan učinak na smjer fiskalne politike od $0,1$ postotnog boda¹⁸. Zato Danska planira financirati dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a i predviđa se da će očuvati ulaganja koja financira država. Planira financirati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, energetske sigurnost, npr. mjere energetske učinkovitosti, zelenu poreznu reformu i zelene mjere mobilnosti, što se djelomično financira sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a.
- (21) Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni suficit od $1,3\%$ BDP-a u 2024. i udio duga u BDP-u od $28,8\%$ krajem 2024. Komisija trenutno pretpostavlja potpuno ukidanje mjera energetske potpore tijekom 2024. To se temelji na pretpostavci da neće biti novih povećanja cijene energije.
- (22) Danska će u 2023. i 2024. vjerojatno i dalje ostvarivati minimalni srednjoročni proračunski cilj od $-1,0\%$ BDP-a, kako je Komisija procijenila za razdoblje 2023.–2025. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2023. predviđa se da će strukturni saldo iznositi $3,5\%$ BDP-a u 2023. i $2,1\%$ BDP-a u 2024., što je iznad srednjoročnog proračunskog cilja.
- (23) Uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast neto primarnih rashoda koje financira država od $4,6\%$ u 2024.
- (24) Trenutačno su periodični porezi na nekretnine u Danskoj ograničeni, što znači da se ne povećavaju s tržišnim cijenama. Stoga ne mogu amortizirati cikluse cijena stambenih nekretnina i imaju štetne distributivne učinke. Danski parlament je 2017. odobrio novi sustav poreza na nekretnine kako bi se ograničenje ukinulo, a očekuje se da će se početi primjenjivati od 1. siječnja 2024. Pronalazak cjenovno pristupačnih stambenih nekretnina i dalje mnogima predstavlja veliki problem. Kombinacija visokih cijena stambenih nekretnina i dugog čekanja na socijalne stanove uzrok je nestašice cjenovno pristupačnih stambenih nekretnina u glavnim urbanim područjima. Danska bilježi povećani udio hipoteka s varijabilnim stopama i odgođenom amortizacijom, što povećava osjetljivost vrlo zaduženih imatelja hipoteke na dodatna potencijalna smanjenja cijena stambenih nekretnina i/ili povećanja kamatnih stopa.

---

¹⁸ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti kontrakcijski i iznositi $0,2$ postotna boda BDP-a.

- (25) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i kriterijem 2.2. iz Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241, plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i trebaju se provesti do 2026. Provedba plana za oporavak i otpornost Danske dobro napreduje. Danska je podnijela jedan zahtjev za plaćanje ukupne vrijednosti 301 milijun EUR, za ostvarenih 25 ključnih etapa i ciljeva iz plana. Nakon prvog zahtjeva za plaćanje provedba plana dobro napreduje, a podnošenje drugog zahtjeva očekuje se krajem 2023. kako je i planirano. Priprema novog poglavlja o planu REPowerEU je u tijeku i planirano je da se podnese u svibnju. Brzo uključivanje novog poglavlja o planu REPowerEU u plan za oporavak i otpornost omogućit će financiranje dodatnih reformi i ulaganja za potporu strateškim ciljevima Danske u području energetike i zelene tranzicije. Sustavno i učinkovito uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira tog plana, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.
- (26) Komisija je sve programske dokumente kohezijske politike Danske odobrila u 2022. Brza provedba programâ kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznimno je važna za zelenu i digitalnu tranziciju, povećanje gospodarske i socijalne otpornosti te uravnotežen teritorijalni razvoj u Danskoj.
- (27) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost, Danska se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na dekarbonizaciju gospodarstva i jačanje kružnog gospodarstva radi potpore zelenoj tranziciji.
- (28) Napredak Danske prema kružnom gospodarstvu nedostatan je i trebalo bi ga ubrzati radi ostvarivanja ciljeva kružnog gospodarstva na razini EU-a. Unatoč određenim mjerama politike koje su uvedene prošle godine, kao što je klimatski plan, napredak je ograničen. U akcijskom planu za kružno gospodarstvo vidljivo je da je od 129 inicijativa u planu dovršeno njih 27, 88 se odvija kako je planirano, a 14 kasni. Dostupni statistički podaci pokazuju da Danska 2022. nije ostvarila napredak u stvaranju otpada, recikliranju i kružnom gospodarstvu. Kružna upotreba materijala u Danskoj neznatno se smanjila s 8 % u 2016. na 7,8 % u 2021., što je ispod prosjeka EU-a od 11,7 % u 2021. Iako je cilj akcijskog plana za kružno gospodarstvo znatno smanjiti resursni otisak EU-a, resursni otisak Danske u 2020. iznosio je 25,6 tona po stanovniku, što je znatno iznad prosjeka EU-a u 2020. (13,7 tona po stanovniku). Danska i dalje ima slabe rezultate u više aspekata kružnog gospodarstva, posebno u stvaranju komunalnog otpada, stopama recikliranja i otpadu od hrane. Kad je riječ o komunalnom otpadu, Danska i dalje ima najveću količinu komunalnog otpada po stanovniku u EU-u, 786 kg po stanovniku godišnje u 2021. (prosjeck EU-a u 2021. bio je 530 kg po stanovniku godišnje), u kontekstu u kojem ne postoji nacionalni cilj za ukupno smanjenje otpada. Kad je riječ o recikliranju, Danska treba poduzeti znatne napore da ispuni EU-ov cilj recikliranja za 2025. za komunalni i ambalažni otpad; sa stopom od 34,3 % u 2021. nalazi se ispod prosjeka EU-a koji iznosi 49,6 %. Konačno, Danska ima slabe rezultate u odnosu na EU kad je riječ o pokazateljima za otpad od hrane. U velikoj mjeri ovisi o spaljivanju otpada, više od 50 % njezina komunalnog otpada se spaljuje u usporedbi s prosjekom EU-a od oko 26 %.
- (29) Danska se obvezala na ambiciozne ciljeve dekarbonizacije i jedna je od predvodnika u korištenju energije iz obnovljivih izvora, posebno proizvodnji energije vjetra. U Danskoj je od kolovoza 2022. do ožujka 2023. potrošnja prirodnog plina smanjena za 25,2 % u odnosu na prosječnu potrošnju plina u istom razdoblju u proteklih pet

godina, što je više od ciljnog smanjenja od 15 %. Danska bi mogla nastaviti privremeno smanjivati potražnju za plinom do 31. ožujka 2024.¹⁹ Kako bi postigla svoje ciljeve dekarbonizacije i povećala udio energije iz obnovljivih izvora u strukturi izvora energije, brže naručivanje projekata i pojednostavnjena pravila izdavanja dozvola ključni su za ostvarivanje nacionalnih ambicija za uvođenje kapaciteta za proizvodnju električne energije iz energije vjetra na moru i na kopnu. Za dodatne kapacitete, uključujući energetske otoke u Baltičkom moru i Sjevernom moru, bit će potrebno planiranje širenja mreže na razini prijenosa i distribucije u dostatnom opsegu. Istovremeno, ulaganjima u energetska učinkovitost mogu se smanjiti potrebe za ulaganjima u energetska infrastrukturu. Poticanjem mjera energetske učinkovitosti u zgradama, kombiniranjem mjera izolacije i uvođenja dekarboniziranih izvora grijanja moglo bi se dodatno smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima i smanjiti potražnju za energijom. Poboljšanja energetske učinkovitosti u javnim zgradama mogla bi se dodatno poduprijeti uklanjanjem proračunskih ograničenja za zelene projekte za općine i regije. Dodatnim mjerama koje podupiru energetska učinkovitost u privatnim zgradama pomoglo bi se smanjiti visoke troškove energije u Danskoj, koja je u 2022. imala drugi najviši prosječni iznos računa kućanstava za energiju. U domaćoj industriji mogla bi se povećati energetska učinkovitost, posebno iskorištavanjem viška topline u centraliziranom grijanju.

- (30) Manjak radne snage i vještina u sektorima i zanimanjima koji su važni za zelenu tranziciju, uključujući prerađivačku industriju, uvođenje i održavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, stvara prepreke prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Visokokvalitetni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni promjenjivim potrebama tržišta rada i ciljne mjere usavršavanja i prekvalifikacije bitni su za smanjenje nedostatka vještina te promicanje uključivanja na tržište rada i preraspodjele radne snage. Da bi se iskoristio potencijal ponude radne snage, te mjere moraju biti dostupne, posebno za pojedince te u sektorima i regijama na koje će zelena i digitalna tranzicija najviše utjecati. U Danskoj je u 2022. prijavljen manjak radne snage u 60 zanimanja za koja su potrebne specifične vještine ili znanja za zelenu tranziciju, uključujući inženjere za okoliš, stručnjake za zaštitu okoliša i arhitekate. Iako se potražnja za zelenim vještinama povećava, broj radnika u energetska intenzivnim industrijama koji sudjeluju u obrazovanju i osposobljavanju znatno se smanjio tijekom proteklog desetljeća, s 24,6 % u 2015. na 15,6 % u 2021.

PREPORUČUJE da Danska u 2023. i 2024. poduzme mjere čiji je cilj:

1. Postupno ukinuti mjere energetske potpore koje su na snazi do kraja 2023. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne mjere potpore, osigurati da budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da potiču smanjenje potrošnje energije.

Uz održavanje dobre fiskalne pozicije u 2024., očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi ulaganja i reforme koji potiču veći održivi rast te zadržati razborite srednjoročne fiskalne pozicije.

---

¹⁹ Uredba Vijeća (EU) 2022/1369

Uvesti novi sustav poreza na nekretnine kako bi se ponovno uspostavila veza između tržišnih cijena i poreza te kako bi oporezivanje bilo pravednije. Ubrzati ulaganja u izgradnju cjenovno pristupačnih stambenih nekretnina kako bi se odgovorilo na najhitnije potrebe.

2. Nastaviti stabilnu provedbu plana za oporavak i otpornost i brzo finalizirati poglavlje o planu REPowerEU kako bi ga što prije počela provoditi. Nastaviti brzu provedbu programa kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.
3. Ojačati politike kružnoga gospodarstva i gospodarenja otpadom, među ostalim ubrzavanjem provedbe nacionalnog akcijskog plana Danske za kružno gospodarstvo, promicanjem sprečavanja nastanka te ponovne uporabe komunalnog i drugog otpada, povećanjem stopa recikliranja, smanjenjem otpada od hrane i prelaskom sa spaljivanja komunalnog otpada na zelenije izvore proizvodnje topline.
4. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i povećati udio energije iz obnovljivih izvora u opskrbi energijom. Odgovoriti na sve veću potražnju i potrebe za fleksibilnošću poticanjem potrebnog razvoja mreže električne energije na razini prijenosa i distribucije. Racionalizirati primjenjiva pravila za izdavanje dozvola za energiju iz obnovljivih izvora. Provesti dodatne mjere kojima se podupire energetska učinkovitost u privatnim i javnim zgradama kako bi se smanjili računi za energiju i troškovi energetske sustava. Osigurati bolje uvođenje dekarboniziranih izvora topline. Pojačati napore na razini politika usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*